

Олег Натаров,

мол. наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Україна, Київ

ВИКОРИСТАННЯ АКАДЕМІЧНИМИ БІБЛІОТЕКАМИ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ПЛАТФОРМИ ДЛЯ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ПРЕДСТАВНИЦТВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО У FACEBOOK)

У статті розглядається питання використання академічними науковими бібліотеками соціальних мереж як платформи наукової комунікації. Відзначається значення соціальних мереж як оптимального засобу для інтерактивної комунікації із цільовою аудиторією наукової бібліотеки в сучасних вітчизняних реаліях. Висвітлюється досвід використання Національною бібліотекою України ім. В. І. Вернадського соціальної мережі Facebook як важливого мережевого каналу для поширення наукової інформації, засобу взаємодії з потенційними споживачами ресурсів і послуг.

Ключові слова: наукова бібліотека, соціальні мережі, Facebook, наукова комунікація, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.

Актуальність цієї теми зумовлена розвитком процесів інформатизації та активізації в них академічних наукових бібліотек як важливих центрів накопичення релевантної інформації й ефективного інформаційного супроводу наукових досліджень, зростанням ролі соціальних мереж як платформи наукової комунікації.

Питання використання бібліотеками інструментарію соціальних мереж як інноваційної основи для піднесення рівня задоволення інформаційних запитів користувачів, просування власних продуктів і послуг у вітчизняному науковому середовищі привертають увагу як окремих дослідників, так і авторських колективів академічних установ.

Зокрема, Т. Гранчак аналізує використання національними бібліотеками різних соціальних мереж у процесі вдосконалення бібліотечного обслуговування [2]. Л. Чуприна досліджує основні напрями взаємодії бібліотек і соціальних мереж, проблеми представлення бібліотек у соціальних мережах, активного використання соціальних мереж

як засобу інтернаціонального обміну оперативною науковою інформацією [20]. Н. Вітушко розглядає нові завдання бібліотечних установ за умов масової інтернетизації та комп'ютеризації стосовно просування бібліотечних інформаційно-аналітичних продуктів в інформаційному середовищі [1]. Можливість використання соціальних мереж як інструмента комунікаційно-іміджевої політики наукової бібліотеки дослідила Л. Поперечна [12]. О. Мар'їна досліджує новітні віртуальні форми соціальної активності бібліотек у мережному середовищі [9]. Можливості використання соціальних мереж для популяризації діяльності освітянських бібліотек висвітлені у статті І. Хемчян і Н. Соколовської [19]. Дослідженню контенту бібліотечних представництв у соціальних медіа присвячена стаття В. Струнгар [17].

Роль сучасної бібліотеки в системі наукової комунікації дослідили В. Копанева, А. Струнгар, Г. Шемаєва⁶. Особливу увагу можливостям соціальної мережі Facebook як нового засобу комунікацій бібліотечних інституцій з користувачами приділили М. Бойчук, Г. Булахова, В. Волковинська, І. Лазоренко, М. Назаровець, І. Перенесієнко, Л. Савицька, Н. Тарасенко⁷.

⁶ Копанева В. Бібліотека в системі наукової електронної комунікації. *Бібл. вісн.* 2007. № 5. С. 3–9; Струнгар А. Бібліотека в системі наукової комунікації. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України.* 2013. Вип. 35. С. 318–326; Шемаєва Г. В. Напрями розвитку бібліотеки в системі сучасної наукової комунікації. *Вісн. Харк. держ. акад. культури.* 2012. Вип. 35. С. 75–83.

⁷ Бойчук М. Використання бібліотеками ВНЗ мережі Facebook як платформи наукової комунікації (на прикладі діяльності НБ НАУКМА). *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України.* 2017. Вип. 46. С. 515–526; Булахова Г. Рекламна стратегія просування продуктів і послуг бібліотек у соціальній мережі Facebook. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України.* 2016. Вип. 43. С. 331–345; Волковинська В. Наукова установа у соціальних медіа (на прикладі сторінок Фонду Президентів України Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у соцмережах). *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України.* 2016. Вип. 44. С. 62–76; Лазоренко І. М. Потенціал використання соціальної мережі Facebook бібліотеками вищих навчальних закладів України. *Соц. медіа для бібліотек: середовище, ресурс, сервіс* : матеріали круглого столу (Харків, 31 жовт. 2017 р.) / редкол.: І. В. Киричок, Т. Б. Павленко, Н. Д. Гаєва ; Харк. нац. мед. ун-т. Харків : ХНМУ, 2017. С. 56–63; Назаровець М. А. Використання комунікаційних можливостей соціальної мережі Facebook бібліотеками ВНЗ.

У монографії авторського колективу Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського розглядаються особливості розвитку соціальних мереж у системі соціальних комунікацій. Досліджуються тенденції їх активізації в сучасній соціальній інформаційній системі, у розбудові вітчизняного комунікативного простору, соціальне й науково-освітнє значення [16].

В іншій праці цього колективу розглянуто соціальні інформаційні мережі як новітні форми інформаційних обмінів, що набувають зростаючого значення в житті сучасної України у зв'язку з успішним перебігом інформатизації, процесом зміцнення внутрішньосупільних зв'язків на новій технологічній основі [15].

Водночас стрімкий розвиток інформаційного суспільства постійно дає новий матеріал для науково-практичних узагальнень.

Отже, запропонована стаття має на меті розкрити потенціал використання соціальної мережі Facebook як платформи для наукової комунікації академічними науковими бібліотеками на прикладі досвіду найбільшої бібліотеки України, головного науково-інформаційного центру держави – Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (далі – НБУВ).

Сьогодні соціальні мережі асоціюються з особливим видом структури, які є інтернет-платформою для створення й підтримки особистих і професійних зв'язків між людьми. Соціальна мережа – це інтерактивний найбільш використовуваний веб-сайт, контент якого наповнюється самими учасниками мережі. Сайт являє собою автоматизоване соціальне середовище, що дає змогу спілкуватися групі користувачів, об'єднаних спільним інтересом. Зв'язок здійснюється за допомогою

*Матеріали наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства» (Львів, 2013 р.). Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2013. С. 183–190; Перенесієнко І. Використання можливостей соціальної інтернет-мережі Facebook у роботі бібліотек. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. 2013. Вип. 35. С. 203–212; Савицька Л. Використання соціальних мереж для популяризації інформаційних ресурсів бібліотек. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. 2016. Вип. 44. С. 54–61; Тарасенко Н. Інформаційні комунікації в середовищі соціальних мереж: аспекти стандартизації бібліотечного сегмента. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. 2017. Вип. 46. С. 455–477.*

веб-сервісу внутрішньої пошти або миттєвого обміну повідомленнями [20, с. 508–509].

Швидкість зростання популярності соціальних мереж демонструє високу затребуваність саме такого сервісу в усьому світі: для завоювання уваги 50 млн користувачів радіо знадобилося 38 років, телебаченню – 13, Інтернету – чотири роки. Для того щоб набрати 10 млн користувачів, Facebook потрібно було 852 дні, Twitter – 780 днів [14].

За даними дослідження, проведеного компаніями We Are Social і Hootsuite, сьогодні у світі понад 4 млрд осіб користуються Інтернетом. При цьому майже чверть мільярда нових користувачів з'явилися в Інтернеті вперше у 2017 р. Крім того, за цей рік збільшилася не тільки кількість користувачів, а й час, проведений онлайн: за останніми даними компанії GlobalWebIndex, у середньому люди так чи інакше користуються Інтернетом по 6 год на день.

Рис. 1. Ключові статистичні показники для користувачів Інтернету, мобільних пристроїв і соціальних мереж світу

Джерело: <https://wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018>

Використання соціальних мереж також продовжує стрімко зростати, і кількість людей, що використовують топ-платформу в кожній країні, протягом 2017 р. щоденно збільшувалася майже на 1 млн нових користувачів (тобто кожну секунду додавалося 11 нових користувачів). Загалом, як показують результати дослідження (рис. 1), на початок 2018 р. понад

3 млрд осіб у всьому світі використовували соціальні мережі щомісяця, а 9 з 10 користувачів отримували доступ до вибраних платформ через мобільні пристрої.

У глобальному соціальному ландшафті, як і в попередні роки, домінує Facebook. При цьому загальна кількість користувачів збільшилася на 15%, порівняно з попереднім роком, і на початок 2018 р. становила майже 2,17 млрд (рис. 2). На другому місці YouTube – 1,5 млрд користувачів; WhatsApp – 1,3 млрд; Instagram зі своїми 800 млн користувачами хоча й поступається Facebook в цілому, але лише за 2017 р. кількість його користувачів збільшилася на третину. У топ-25 також увійшли «ВКонтакте» (97 млн зареєстрованих користувачів) і Telegram (100 млн) [21].

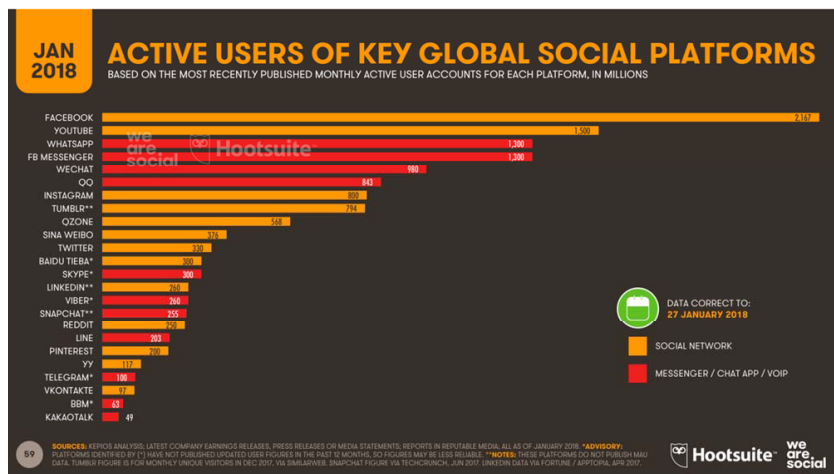

Рис. 2. Активні користувачі ключових глобальних соціальних платформ
Джерело: <https://wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018>

В Україні стрімкий розвиток соціальних мереж як найбільш популярної форми горизонтального спілкування дослідники [15, с. 5] пов'язують з успіхами інформатизації, що на сьогодні забезпечила доступ до інформаційних ресурсів хоча ще й не всім громадянам, але вже охопила найбільш соціально активну частину населення.

Так, за інформацією We are social (див. рис. 3), на початок 2018 р. в Україні налічувалося майже 26 млн активних користувачів Інтернету, що становило 58% від загальної кількості населення, а соціальні мережі

налічували 13 млн користувачів, із них 22% використовували для доступу смартфонів [21].

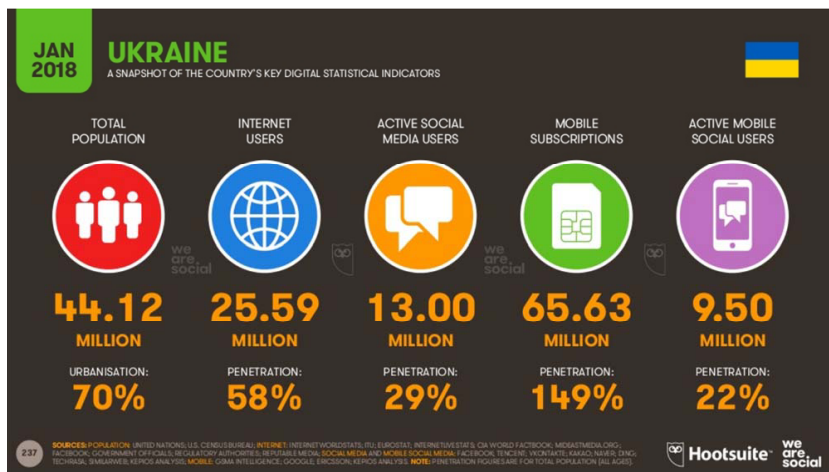

Рис. 3. Ключові цифрові статистичні показники країни

Джерело: <https://wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018>

Протягом 2017 р. кількість українських користувачів Facebook зросла на 67% – з 6,6 млн до 11 млн. Найбільший ріст був у травні 2017 р., коли українським провайдером було заборонено надавати доступ користувачам до російських соціальних мереж. Ріст української аудиторії Facebook відбувається насамперед завдяки міграції користувачів соцмереж «Однокласники» і «ВКонтакте», оскільки природній приріст інтернет-аудиторії в Україні в 2017 р. був незначним [10].

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій неминує впливає на наукову сферу діяльності, задоволення потреб суспільства й держави в технологічному поступі. Адже інформаційно-комунікаційні технології в сучасних умовах розвитку це не просто технічна інфраструктура, пов'язана з комп'ютеризацією, а й глобальний інструмент перерозподілу ідей. Таким чином, симбіоз інформації, знань та інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу практично використовувати ресурси інформаційного суспільства для розв'язання практичних проблем науки й техніки.

Загальновідомо, що на всіх етапах характерним був розвиток науки як загальнолюдського явища, що успішно долає державні й національні

кордони. Однак тільки сьогодні стало реальним існування світового наукового співтовариства як єдиного організму практично в реальному масштабі часу, обумовленого досягненнями інформаційних технологій [6, с. 32].

Треба зазначити, що наукова спільнота ще наприкінці минулого століття звернула увагу на те, що «революція у сфері інформації й комунікації надає нові та більш ефективні засоби для обміну науковими знаннями і для розвитку освіти та наукових досліджень», а також підкреслила важливе значення для наукових досліджень «повного і відкритого доступу до інформації і даних, що є суспільним надбанням» [3]. Відповідно, було поставлено питання необхідності розширення використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема шляхом створення мереж як засобу сприяння вільному поширенню знань.

В умовах, коли наукова діяльність має відповідати новим запитам суспільства в процесі його трансформації, значно зростає роль наукової комунікації. Зазвичай поняття наукової комунікації у дослідженнях з теорії та практики соціальних комунікацій розглядається як спілкування між науковцями-дослідниками, що обмінюються інформацією або одержують нові відомості, необхідні для подальших досліджень, або обмін науковою інформацією (ідеями, знаннями, повідомленнями) між ученими та фахівцями. Разом з тим В. Добривечір слушно зауважує, що не можна замикати передачу інформації винятково на якійсь спільноті, тож під науковою комунікацією треба розуміти такі процеси комунікації, у яких хоча б однією зі сторін (відправником або/та отримувачем) буде представник наукового товариства, це процеси зв'язку, спілкування вчених та інших агентів наукової діяльності. При цьому в понятті «агент наукової діяльності» треба розуміти не лише персону вченого чи фахівця, а й цілі організації, інституції і навіть віртуальні об'єкти [5, с. 18–19].

Натомість у межах інформаційного підходу під науковою комунікацією розуміють процес обміну науковою інформацією за допомогою різних технічних засобів, а серед процесів наукової комунікації виділяють: відвідування вченими та фахівцями лабораторій своїх колег, виставок; усні виступи вчених і фахівців; обмін листами, препринтами, відбитками публікацій; підготовку результатів досліджень до друку (лист до редактора журналу, повідомлення, рукопис для депонування, стаття в журналі, звіт, доповідь, огляд, монографія, підручник тощо); редакційно-видавничі й поліграфічні процеси; процеси розповсюдження наукових публікацій; бібліотечно-бібліографічну діяльність та архівну справу; науково-інформаційну діяльність [8, с. 27].

Тут треба сказати про модель наукової комунікації П. Хіллза, у якій виділено шість компонентів: учений як виробник і споживач наукової інформації; наукове співтовариство; видавець; інформаційний продукт; бібліотечний працівник; нові комунікаційні технології. У цій моделі бібліотечний працівник виступає посередником між ученим як споживачем та інформацією, а бібліотека – комунікаційним каналом, який забезпечує рух документальної інформації (повідомлень) у часі й просторі [7, с. 3].

Отже, сьогодні для фахівців є очевидним, що сучасна бібліотека виступає як певна комунікаційна структура, діяльність якої має документно-комунікаційну сутність, пов'язану з документальними фондами, ресурсами, системою інформаційного сервісу; «базовою соціально-комунікативною структурою, яка концентрує комунікаційну культуру суспільства й забезпечує комунікаційні процеси з використанням документів, інформації і знань» [4].

Будучи одним з основних учасників системи наукової комунікації, академічні наукові бібліотеки України відіграють значну роль у становленні інфраструктурних основ науки й забезпеченні її зв'язків із суспільством. Адже серед різних видів бібліотек нашої держави саме наукові бібліотеки, зокрема бібліотеки НДУ НАН України, головним завданням яких є оперативно й максимально повно забезпечувати вчених світовою науковою інформацією за тематикою їхніх досліджень на базі традиційних і сучасних мережевих технологій, посідають провідне місце в процесі забезпечення доступу до наукових знань. Відповідно до актуальних потреб вітчизняної науки, наукові бібліотеки змінюють пріоритети в підходах до вибору інформаційних джерел, удосконалюють технології акумуляції суспільно значущої інформації, намагаються якомога ширше надавати користувачам доступ до онлайн-ресурсів провідних світових постачальників наукової інформації, гармонійно поєднують традиційні та електронні документи, стають навігаторами й посередниками в сучасній системі комунікації [11, с. 152–158].

Треба зазначити, що наукові бібліотеки, за словами вітчизняних дослідників, «раніше за всіх відчули» нові форми й засоби збирання, оброблення, подання й поширення знань, оскільки вони торкнулися насамперед сфери їхньої діяльності. Інформаційний ресурс наукових бібліотек є дуже важливим джерелом наповнення соціальних інформаційних комунікацій, у тому числі й соціальних мереж [16, с. 146].

У свою чергу на сучасному етапі соціальні мережі виступають ефективним інструментом інтеграції наукових бібліотек у глобальний

інформаційний простір, платформою для концентрації наукових ресурсів, комунікаційним засобом між бібліотекою і її користувачами.

Спільна інформаційна природа бібліотек і соціальних медіа дала змогу дослідникам у галузі соціальних комунікацій розглядати останні як інструменти, що реалізують ряд завдань:

- інформування (публікація інформації, створеної бібліотекою: повідомлення про заходи; опис книг, колекцій; інформування про пам'ятні дати, значущі події тощо);

- продукування (ідеться про дописи, де бібліотека виступає ініціатором – модератором – співавтором формування актуальних подій, опитувань);

- завдання посередництва (надання інформації із зовнішнього джерела й цитування); завдання акумуляції (публікація повідомлень певної тематики, що формує стрічку новин, фіксує їх у порядку появи; отримання експертного знання – збирання інформації для подальшого використання);

- сприяння (створення нового знання в результаті обговорення, надання комунікативної платформи на основі коментування, поширення і вподобання дописів);

- комунікація (обмін коментарями, створення діалогу і вираження емоцій) [17, с. 331–333].

Враховуючи той факт, що соціальна мережа Facebook є найбільш популярною як у світі, так і в Україні, а також зважаючи на результати останніх досліджень вітчизняних науковців щодо представленості в соціальних мережах вітчизняних і зарубіжних бібліотек [2, 17, 18], які свідчать, що переважна більшість з них використовують для мережевої комунікації платформу саме цієї мережі, ми цілком погоджуємося з включенням Facebook до переліку найоптимальніших засобів для інтерактивної комунікації бібліотеки й користувача у вітчизняних реаліях.

Щодо реалій сьогодення, необхідно зазначити, по-перше, жорстку конкуренцію з різноманітними інформаційними службами, аналітичними центрами, «фабриками знань», іншими постачальниками інформації; по-друге, хронічне недофінансування бібліотек наукових установ НАН України. Це змушує бібліотеки шукати нові шляхи поширення й популяризації наукових знань, виходити на новий інформаційний рівень обслуговування користувачів. І саме за цієї ситуації в нагоді стануть соціальні мережі, зокрема Facebook, які, як доведено практикою, можуть бути використані як найменш затратний вид просування ресурсів та послуг бібліотеки.

Розглянемо можливості використання соціальної мережі Facebook як платформи наукової комунікації на прикладі досвіду НБУВ – головного науково-інформаційного центру держави, науково-методичного центру бібліотечно-інформаційної мережі НАН України; бібліотеки, яка здійснює організаційне й матеріально-технічне забезпечення роботи Інформаційно-бібліотечної ради НАН України⁸.

Офіційне представництво НБУВ у мережі Facebook зареєстроване під назвою «Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського».

Крім того, окремі структурні підрозділи бібліотеки мають власні сторінки у мережі: «СІАЗ, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади», «Національна юридична бібліотека», «Фонд Президентів України НБУ ім. В. І. Вернадського», «Центр науково-бібліографічної інформації НБУВ», «Відділ музичних фондів НБУВ», «Österreich-Bibliothek Kiew / Австрійська бібліотека у Києві», «Інститут рукопису НБУВ», «Відділ стародруків та рідкісних видань НБУ ім. В. І. Вернадського», «Рада молодих вчених НБУВ». Також у названій мережі зареєстровано професійний персональний профіль «Репортер СІАЗ». Підтримка декількох сторінок, які ведуться різними підрозділами бібліотеки і вирізняються відповідною специфікою, надає певні переваги порівняно з веденням лише однієї загальнобібліотечної сторінки в соціальній мережі. Як зазначає Т. Гранчак, такий підхід дає змогу комплексно представляти як фонди бібліотеки, так і різні напрями її діяльності, забезпечувати адресне задоволення інформаційних запитів користувачів при їх більшому охопленні. За словами вченої, синергетичний ефект від узгодженої інформаційної політики стосовно підтримки функціонування в соціальній мережі різних сторінок однієї установи дає підстави говорити про формування бібліотечних мережевих кластерів [2, с. 20].

З огляду на кількість користувачів, які підписалися, реакцію аудиторії на розміщений представництвом бібліотеки в соціальній мережі контент, а також враховуючи результати моніторингу [13], можемо констатувати, що найпопулярнішою на сьогодні залишається сторінка «Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського» – офіційне представництво НБУВ у мережі Facebook (<https://www.facebook.com/Vernadsky.Library>) (див. таблицю).

⁸ Інформаційно-бібліотечна рада Національної академії наук України є дорадчим консультативним органом при НАН України, який визначає стратегію та основні напрями розвитку інформаційного забезпечення наукових досліджень у НАН України.

Таблиця

Сторінки НБУВ у соціальній мережі Facebook
(станом на 1.05.2018)

Назва сторінки	Кількість користувачів, які підписалися	Загалом уподобань	Кількість публікацій за січень – квітень 2018	Кількість уподобань за січень – квітень 2018 р.	Кількість поширень за січень – квітень 2018 р.
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського (https://www.facebook.com/Vernadsky.Library)	4520	4359	172	3409	706
СІАЗ «Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади» (https://www.facebook.com/siazua)	316	319	33	98	31
Національна юридична бібліотека (https://www.facebook.com/nlibofua)	1222	1206	19	26	4
Фонд Президентів України НБУ ім. В. І. Вернадського (https://www.facebook.com/fondprezidentiv)	259	254	26	376	92

Продовження табл.

Центр науково-бібліографічної інформації НБУВ (https://www.facebook.com/cnbinbuw?fref=pb&hc_location=profile_browser)	548	551	47	456	130
Відділ музичних фондів НБУВ (https://www.facebook.com/mus.fond)	775	760	65	636	64
Österreich-Bibliothek Kiew / Австрійська бібліотека у Києві (https://www.facebook.com/Österreich-Bibliothek-Kiew-Avstrijska-biblioteka-u-Kievi-450199155072622)	432	450	22	56	8
Інститут рукопису НБУВ (https://www.facebook.com/Інститут-рукопису-НБУВ-1685905395010056?fref=page_internal)	415	393	7	37	12
Відділ стародруків та рідкісних видань НБУ ім. В. І. Вернадського (https://www.facebook.com/vsrivnbu)	721	694	74	1184	252
Рада молодих вчених НБУВ (https://www.facebook.com/rmvnbu) *	130	128	-	-	-

* сторінка не оновлюється з грудня 2016 р.

Проведений аналіз контенту головної сторінки НБУВ у соціальній мережі Facebook дає змогу зробити висновок, що, поширюючи інформацію про бібліотечно-бібліографічні та інформаційні послуги, наукові ресурси, інформаційно-аналітичні матеріали, орієнтовані на задоволення запитів наукових працівників, наукові заходи, поради щодо використання численних баз даних і сервісів, доступ до яких надає бібліотека, міжнародний досвід бібліотечної діяльності, головний науково-інформаційний центр держави активно використовує названу соціальну мережу як платформу наукової комунікації між бібліотечними працівниками й користувачами. Щодо останніх треба зазначити, що до цільової аудиторії наукової бібліотеки національного рівня дослідники включають як мінімум чотири групи: 1) студенти, аспіранти, докторанти, молоді вчені; 2) учені й науковці, співробітники академічних установ і вищих навчальних закладів; 3) фахівці бібліотечно-інформаційної сфери; 4) журналісти та представники ЗМІ [12].

Зокрема, у січні – квітні 2018 р. через офіційне представництво НБУВ у мережі Facebook була поширена інформація про:

1. Наукові заходи:

– Чотирнадцять біографічні читання, присвячені 100-річчю Національної академії наук України та 100-річчю Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (6.02.2018 р.);

– Всеукраїнський науковий семінар «Проблеми освіти і освіченості в середньовічній та ранньомодерній Україні» (12.02.2018 р.);

– Вісімнадцять читання академіка В. І. Вернадського «В. І. Вернадський і становлення фундаментальної науки в Україні» (14.02.2018 р.);

– семінар на тему: «Інтегрований пошук наукової інформації на порталі НБУВ» (15.02.2018 р.);

– семінар-практикум для користувачів продуктами Ельзевір (2.03.2018 р.);

– семінар на тему: «Правове регулювання видавничої діяльності» (16.03.2018 р.);

– Міжнародна наукова конференція «Libri Rariores & Rarissimi. Полоніка у фондах державних бібліотек Росії, України, Білорусі та Литви» (16.03.2018 р.);

– тренінг «Life management чи Життя як проект» для учнів, які є членами Київської МАН (28.03.2018 р.);

– міжнародна наукова конференція, присвячена Дню слов'янської писемності й культури (6.04.2018 р.);

– засідання Клубу історичної книги «Дослідження Трипільської

цивілізації у науковій спадщині археолога Вікентія Хвойки: до 125-річчя відкриття Трипільської культури» (12.04.2018 р.);

– семінар для керівників бібліотек наукових установ НАН України «Робота бібліотек наукових установ НАН України: основні пріоритети та завдання розвитку в 2018 році» (20.04.2018 р.) та ін.

2. Електронні інформаційні ресурси й сервіси:

– авторитетний файл імен осіб – розширення можливостей пошуку в електронному каталозі НБУВ (19.02.2018 р.);

– оптимізація для мобільних пристроїв Електронної бібліотеки «Україніка» (18.03.2018 р.);

– оновлений інтерфейс електронного каталогу «Журнали та продовжувані видання» НБУВ (24.03.2018 р.);

– тематичний доступ до електронних ресурсів НБУВ через тематичний навігатор – «дерево знань» фонду Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (26.03.2018 р.);

– бібліографічна база даних «Публікації співробітників НБУВ (2003–2018)» (30.03.2018 р.) та ін.

3. Міжнародний досвід бібліотечної діяльності та міжнародне наукове співробітництво:

– інформація від працівників Британської бібліотеки (The British Library) (25.01.2018 р.);

– інформація про візит делегації діячів культури, науки й освіти Республіки Австрія до відділу фонду юдаїки Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (20.03.2018 р.);

– інформація про звіт Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА) за програмою «Глобальне бачення» (21.03.2018 р.);

– конкурс українсько-чеських науково-дослідних проєктів (25.03.2018 р.) та ін.

Крім того, за вказаний період часу на головній сторінці бібліотеки у Facebook було опубліковано інформацію про виставки (книжкові⁹, елект-

⁹ До 100-річчя від дня народження Яра Славутича (1918–2011 рр.) (16.01.2018 р.); з нагоди відзначення 100-річчя проголошення незалежності УНР і святкування Дня Соборності України в Музеї історії Києва «Українське коло: до сторіччя визвольних змагань (1917–1921 рр.)» (22.01.2018 р.); «Українська революція 1917–1921: видатні особистості, події, факти» (27.02.2018 р.); «100-річчя подій Української революції 1917–1921 років – першого досвіду українського державотворення» (1.03.2018 р.); «Наукова спадщина України: Павло Аполонович Туктовський (1858–1930)» (24.03.2018 р.); «В. І. Вернадський і становлення фундаментальної науки в Україні» (26.03.2018 р.); «Шедеври

ронні ¹⁰, фото ¹¹), нові надходження до структурних підрозділів бібліотеки (наприклад, до Австрійської бібліотеки НБУВ) (26 та 28.02.2018 р.); до бібліотечної колекції Фонду Президентів України (21.03.2018 р.); до фондів НБУВ (11.02.2018 р., 23.03.2018 р.); творчі зустрічі [з провідним науковим співробітником Інституту філософії НАН України Н. Хамітовим (9.01.2018 р., 20.01.2018 р.), з відомим дослідником української діаспори, літературознавцем, публіцистом, бібліографом С. Козаком (10.01.2018 р., 25.01.2018 р.)]; лекції [чеського архітектора В. Шлапети «Архітектура модернізму Чехословаччини 1918–1939 років» (7.02.2018 р.), професора Національного університету «Києво-Могилянська академія» М. Яременка «Уніфікація лаврського книгодрукування у XVIII ст.» (16.02.2018 р.)]; презентації [монографії члена Співки архітекторів України та Українського національного комітету ICOMOS В. Ієвлевої «Очерки індустріального розвитку Києва XIX–XX століть» (10.01.2018 р.), монографії М. Яременка «Перед викликами уніфікації та дисциплінування: Київська православна митрополія у XVIII ст.» (16.02.2018 р.)]; інтерв'ю [з директором Інституту книгознавства НБУВ Г. Ковальчук (2.03.2018 р.), із суддею Верховного Суду України М. Мазуром (29.01.2018 р.)] тощо.

Контентне наповнення сторінок структурних підрозділів НБУВ у соціальній мережі Facebook зумовлено напрямами їхньої діяльності та основними завданнями і, відповідно, відрізняється специфічною для цих підрозділів тематикою.

Так, Центр науково-бібліографічної інформації НБУВ, діяльність якого спрямована на довідково-бібліографічне обслуговування користувачів бібліотеки на базі сучасного довідково-бібліографічного апарату, гармонійного поєднання традиційних і електронних інформаційних ресурсів,

світової поліграфії – видання колекції Ельзевірів» (29.03.2018 р.); «Українська Держава Павла Скоропадського 29.IV.1918 р. за документами ВЗУ: до сторіччя подій» (29.04.2018 р.); виставка з нагоди 100-річчя НАН України (29.04.2018 р.) та ін.

¹⁰ Електронна виставка довідників з фондів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського «Статистика в Україні. Довідкові видання (1921–2016 рр.)» (18.01.2018 р.); архівних документів до 130-річчя від дня народження Б. Чернишова (29.01.2018 р.); «Інформаційне обслуговування в електронному середовищі: сучасні тенденції розвитку» (3.04.2018 р.) та ін.

¹¹ «Міста трьох тисячоліть: Коростень, Овруч, Олевськ» – до Дня Соборності України, з нагоди 100-річчя проголошення незалежності Української Народної Республіки (9.01.2018 р.).

на своїй мережевій сторінці поширює, серед іншого, інформацію про нові надходження довідково-бібліографічних видань до фондів НБУВ, презентує короткий зміст окремих видань, анонсує бібліографічні огляди літератури з певної тематики тощо. Відповідно до своєї основної функції – збирання, зберігання, бібліотечно-бібліографічного опрацювання і введення до наукового й культурного обігу творів австрійських письменників, мовознавців, літературознавців, філософів, економістів, істориків – Австрійська бібліотека інформує користувачів про історію, культуру, науку, сучасне життя Австрії. Відділ музичних фондів НБУВ, напрями діяльності якого полягають, зокрема, у забезпеченні наукової організації, функціонуванні та використанні музичного фонду НБУВ, введенні музичних джерел у бібліографічний обіг, надає інформацію, що стосується широкого кола питань про музику й музичні джерела. Інститут рукопису, який здійснює збирання, зберігання і введення до наукового й культурного обігу найцінніших рукописних пам'яток та рукописної спадщини українського народу й народів, що проживають у межах України, а також колекційних рукописних матеріалів інших країн і народів, що належать світовій культурі, забезпечує оперативне наповнення сторінки в мережі Facebook інформацією із цих питань. Відділ стародруків і рідкісних видань забезпечує користувачів інформацією в галузі досліджень історії книги й книговидання, історії бібліотечної справи та книжкового пам'яткознавства тощо.

Особливістю наповнення контенту сторінок інформаційно-аналітичних структур бібліотеки – Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ), Національної юридичної бібліотеки (НЮБ) і Фонду Президентів України (ФПУ) – є інформування (разом з повідомленнями про наукові заходи й ресурси, науковою діяльністю названих підрозділів за тематикою їхніх досліджень тощо) про створювані ними інформаційно-аналітичні видання з гіперпосиланнями на повні тексти на сайті Центру досліджень соціальних комунікацій¹² (ЦДСК, <http://nbuviap.gov.ua>). Зокрема, станом на травень 2018 р.,

¹² Наприкінці 2014 р. СІАЗ разом з Фондом Президентів України та Національною юридичною бібліотекою були об'єднані в Центр досліджень соціальних комунікацій – науково-дослідний підрозділ НБУВ, фахівці якого досліджують інформаційно-технологічні особливості формування національного інформаційного простору в період інформаційного протистояння; особливості функціонування національних бібліотек як суб'єктів національного інформаційного ресурсу, спрямованого на зміцнення інформаційного суверенітету й забезпечення інформаційної безпеки; проблеми використання інформаційного

на сайті ЦДСК користувачі могли отримати доступ до таких інформаційно-аналітичних проєктів, як «Громадська думка про правотворення», «Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти», «Резонанс», «Соціальні мережі як чинник інформаційної безпеки», «Стратегія-2020», «Україна: події, факти, коментарі», «Україна у відгуках зарубіжної преси», «Шляхи розвитку української науки» та ін.

Як приклад ефективної діяльності в напрямі налагодження наукової комунікації між бібліотекою й користувачами можна розглядати розміщення на сторінці CIA3 у соціальній мережі Facebook анонсів видання «Шляхи розвитку української науки» – інформаційно-аналітичного бюлетеню, у якому висвітлюються проблеми підвищення ефективності наукової діяльності, проблеми реформування української науки; подається інформація про здобутки вітчизняної науки; висвітлюється досвід розвитку наукових досліджень за кордоном (рис. 4).

Рис. 4. Анонс зі сторінки CIA3 у Facebook (<https://www.facebook.com/siazua>) і на сайті ЦДСК (<http://nbuviap.gov.ua>)

Так, протягом січня – квітня 2018 р. на вказаній сторінці було поширено інформацію про:

– конкурс на кращу наукову роботу з теоретичних і прикладних аспектів порівняльного аналізу діяльності дослідників, наукових колективів та наукових установ України (15.03.2018 р.);

ресурсу соціальних мереж в інтересах розвитку інформатизації та соціально-економічного й культурного розвитку.

- запрошення вчених НАН України до співпраці з українським науково-популярним журналом для юнацтва «Країна знань» (15.03.2018 р.);
- формування бази даних експертів для задоволення потреби в оцінюванні науково-технічної діяльності в Чорноморському регіоні (24.03.2018 р.);
- інформацію про користування українськими науковцями міжнародними базами даних Web of Science і Scopus (24.03.2018 р.);
- започаткування Кабінетом Міністрів України в рамках підтримки політики технологічного розвитку держави роботи Ради інновацій (13.04.2018 р.);
- парламентські слухання «Національна інноваційна система України: стан та законодавче забезпечення розвитку» (13.04.2018 р.);
- «дорожню карту» інтеграції України у Європейський дослідницький простір (ERA–UA) (13.04.2018 р.);
- питання визначення і впровадження критичних технологій у сфері виробництва озброєння (25.04.2018 р.);
- Всеукраїнський фестиваль інновацій (25.04.2018 р.);
- попередження вчених про фейкові видання (25.04.2018 р.) та ін.

Підсумовуючи, можна зробити такі висновки.

В умовах, коли наукова діяльність має відповідати новим запитам суспільства в процесі його трансформації, значно зростає роль наукової комунікації, одним з основних учасників якої в Україні виступають наукові академічні бібліотеки.

Одним з ефективних комунікаційних засобів між науковою бібліотекою і її користувачами виступають соціальні мережі, стрімкий розвиток яких як найбільш популярної форми горизонтального спілкування в Україні пов'язаний з успіхами інформатизації, що на сьогодні вже охопила найбільш соціально активну частину населення.

Особливого значення використання академічними бібліотеками соціальних мереж як оптимального засобу для інтерактивної наукової комунікації з цільовою аудиторією набуває в сучасних українських реаліях. Перебуваючи в умовах жорсткої конкуренції з різноманітними інформаційними службами, аналітичними центрами, «фабриками знань», іншими постачальниками інформації, відчуваючи наслідки хронічного недофінансування, академічні наукові бібліотеки змушені шукати нові шляхи поширення й популяризації наукових знань, виходити на новий інформаційний рівень обслуговування користувачів. Соціальні мережі, насамперед Facebook як найбільш популярна серед користувачів, можуть бути використані як найменш затратний вид просування ресурсів і послуг

бібліотеки. Приклад ефективної діяльності в цьому напрямі дає досвід НБУВ. Поширюючи інформацію про бібліотечно-бібліографічні та інформаційні послуги, наукові ресурси, інформаційно-аналітичні матеріали, орієнтовані на задоволення запитів наукових працівників, наукові заходи, поради щодо використання численних баз даних і сервісів, доступ до яких надає бібліотека, міжнародний досвід бібліотечної діяльності, НБУВ активно використовує соціальну мережу Facebook як інструмент наукової комунікації, важливий мережевий канал для поширення наукової інформації, засіб ефективної взаємодії з потенційними споживачами ресурсів та послуг.

Список використаних джерел

1. *Вітушко Н.* Поширення інформаційно-аналітичних продуктів бібліотек за допомогою соціальних мереж / Н. Вітушко // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України.* – Київ, 2013. – Вип. 35. – С. 196–202.

2. *Гранчак Т.* Використання національними бібліотеками соцмереж для представлення бібліотечних продуктів і послуг / Т. Гранчак // *Бібл. вісн.* – 2016. – № 1. – С. 18–29.

3. Декларация о науке и использовании научных знаний: принята на Всемирной конференции «Наука для XXI столетия: новые обязательства» в Будапеште 26 июня – 1 июля 1999 г. ЮНЕСКО [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.unesco.org/science/wcs/declaration_r.pdf. – Загл. с экрана (дата обращения: 31.03.2018).

4. *Давидова І.* Бібліотека як комунікаційна система [Електронний ресурс] / І. Давидова // *Матеріали міжнар. наук. конф. «Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору»* (21–23 жовт. 2014 р., Київ). – Режим доступу: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/312>. – Назва з екрана (дата звернення: 17.04.2018).

5. *Добривечір В. О.* Сучасні тенденції у науковій комунікації / В. О. Добривечір // *Ученые зап. Таврического нац. ун-та им. В. И. Вернадского. Сер. «Филология. Социальные коммуникации».* – Т. 26 (65). – № 3. – С. 18–23.

6. *Колодніцький В.* Роль спеціальних випусків наукового журналу в підвищенні його рейтингу / В. Колодніцький // *Наука України у світ. інформ. просторі.* – Київ, 2015. – Вип. 11. – С. 31–35.

7. *Копанєва В.* Бібліотека в системі наукової електронної комунікації / В. Копанєва // *Бібл. вісн.* – 2007. – № 5. – С. 3–9.

8. *Литвинова Л.* Наукова комунікація як складова науки державного управління / Л. Литвинова // Актуальні пробл. держ. управління. – 2012. – Вип. 4. – С. 26–30.

9. *Мар'їна О.* Бібліотеки та соціальні медіа: технологія взаємодії / О. Мар'їна // Вісн. Книжк. палати. – 2012. – № 8. – С. 19–21.

10. *Мінченко О.* У Facebook вже 11 млн українців [Електронний ресурс] / О. Мінченко // Watcher. – Режим доступу: <http://watcher.com.ua/2018/01/23/u-facebook-vzhe-11-mln-ukrayintsiv>. – Назва з екрана (дата звернення: 17.03.2018).

11. *Натаров О.* Забезпечення науковою бібліотекою доступу до знань як форма реалізації конституційного права людини і громадянина / О. Натаров // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2016. – Вип. 43. – С. 144–164.

12. *Поперечна Л. А.* Соціальні мережі як інструмент комунікаційно-іміджевої політики наукової бібліотеки [Електронний ресурс] / Л. А. Поперечна // Матеріали міжнар. наук. конф. «Бібліотека. Наука. Комунікація» (6–8 жовт. 2015 р., Київ). – Режим доступу: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/618>. – Назва з екрана (дата звернення: 24.03.2018).

13. *Савицька Л.* Моніторинг сторінок головної наукової бібліотеки у мережі Facebook / Л. Савицька // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 48. – С. 527–534.

14. *Совин О.* Соціальні мережі: даремна трата часу чи місце для науки? / О. Совин // Каменяр : інформ.-аналіт. часоп. – Режим доступу: <http://kameniar.lnu.edu.ua/?p=1783>. – Назва з екрана (дата звернення: 24.03.2018).

15. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства : [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 260 с.

16. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства : [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 220 с.

17. *Струнгар В.* Представлення бібліотеки в інтерактивному медіа-середовищі: змістовий аналіз / В. Струнгар // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 46. – С. 329–344.

18. *Тарасенко Н.* Інформаційні комунікації в середовищі соціальних мереж: аспекти стандартизації бібліотечного сегмента / Н. Тарасенко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 46. – С. 455–477.

19. *Хемчян І.* Освітнянські бібліотеки України в соціальних мережах / І. Хемчян, Н. Соколовська // Вісн. Книжк. палати. – 2015. – № 8. – С. 39–43.

20. *Чуприна Л.* Оперативна інформація в соціальних мережах: особливості обігу та використання бібліотеками / Л. Чуприна // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2012. – Вип. 33. – С. 507–523.

21. *Kemp S.* Digital in 2018: World's internet users pass the 4 billion mark [Electronic resource] / S. Kemp // We Are Social. – Mode of access: <https://wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018>. – Title from the screen (date access: 1.02.2018).

References

1. Vitushko, N. (2013). Poshyrennia informatsiino-analitychnykh produktiv bibliotek za dopomohoiu sotsialnykh merezh [Dissemination of information-analytical library products through social networks]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 35, pp.196–202 [in Ukrainian].

2. Hranchak, T. (2016). Vykorystannia natsionalnymy bibliotekamy sotsmerezh dlia predstavlennia biblioteknykh produktiv i posluh [Usage social networks among national libraries for presentation of library products and services]. *Biblioteknyi visnyk – Library Journal*, no. 1, pp. 18–29 [in Ukrainian].

3. Deklaratsiya o nauke i ispolzovanii nauchnykh znaniy: prinyata na Vsemirnoy konferentsii «Nauka dlya XXI stoletiya: novyye obyazatelstva» v Budapeshte 26 iyunya – 1 iyulya 1999 g. YuNESKO [Declaration on Science and the use of Scientific Knowledge / World Conference on Science for the Twenty-first Century: A New Commitment, assembled in Budapest, Hungary, from 26 June to 1 July 1999]. *UNESCO*. Retrieved from http://www.unesco.org/science/wcs/declaration_r.pdf [in Russian].

4. Davydova, I. (2014). Biblioteka yak komunikatsiina systema [Library as a communication system]. International scientific conference «Place and role of libraries in the development of the national information space». *nbuv.gov.ua*. Retrieved from <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/312> [in Ukrainian].

5. Dobryvechir, V. O. (2013). Suchasni tendentsii u naukovii komunikatsii [Current trends in scientific communication]. *Uchenye zapiski Tavricheskogo natsionalnogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Seriya «Filologiya. Sotsialnyekommunikatsii» – Scientific Notes of the Taurida National University named after V. I. Vernadsky. Series «Philology. Social Communications»*, Vol. 26 (65), no. 3, pp.18–23 [in Ukrainian].

6. Kolodnitskyi, V. (2015). Rol spetsialnykh vypuskiv naukovooho zhurnalu v pidvyshchenni yoho reitynhu [The role of the special issues of the scientific journal to increase its rating]. *Nauka Ukrainy u svitovomu informatsionomu prostori – Science of Ukraine in the world information space*, issue 11, pp. 31–35 [in Ukrainian].

7. Kopanieva, V. (2007). Biblioteka v systemi naukovoii elektronnoi komunikatsii [A library in a system of scientific electronic communication]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Journal*, no. 5, pp. 3–9 [in Ukrainian].

8. Lytvynova, L. (2012). Naukova komunikatsiia yak skladova nauky derzhavnoho upravlinnia [Scientific communication as a component of public administration science]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia – Actual Problems of Public Administration*, no. 4, pp. 26–30 [in Ukrainian].

9. Marina, O. (2012). Biblioteky ta sotsialni media: tekhnolohiia vzaiemodii [Library and social media: collaboration technologies]. *Visnyk Knyzhkovoii palaty – Book Chamber's Herald*, issue 8, pp. 19–21 [in Ukrainian].

10. Minchenko, O. (2018). U Facebook vzhe 11 mln ukraintsiv [Facebook has over 11 million of Ukrainians]. Retrieved from <http://watcher.com.ua/2018/01/23/u-facebook-vzhe-11-mln-ukrayintsiv> [in Ukrainian].

11. Natarov, O. (2016). Zabezpechennia naukovoiiu bibliotekoiiu dostupu do znan yak forma realizatsii konstytutsiinoho prava liudyny i hromadianyna [Providing Access to Knowledge by Scientific Library as a Form of Exercise of the Constitutional Human and Civil Right]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 48, pp. 756–780 [in Ukrainian].

12. Poperechna, L. A. (2015). Sotsialni merezhiy ak instrument komunikatsiino-imidzhevoi polityky naukovoii biblioteky [Social media as a tool for communication and image policy of Research Library]. Proceedings from Library. Science. Communication '15: *Mizhnarodna naukova konferentsiia*

«Biblioteca. Nauka. Komunikatsiia» (6–8 zhovtnia 2015 r.) – *International Scientific Conference*. Retrieved from <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/618>. Kyiv [in Ukrainian].

13. Savytska, L. (2018). Monitoryng storinok holovnoi naukovoï biblioteky u merezhi Facebook [Monitoring Popularity of the Main Research Library Facebook Pages]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 48, pp. 527–534. Kyiv [in Ukrainian].

14. Sovyn, O. (2011). Sotsialni merezhi: daremna trata chasu chy mistse dlia nauky? [Social networks: a waste of time or a place for science?]. *Kameniar: informatsiino-analitychnyi chasopys – Kameniar: information-analytical journal*. Retrieved from <http://kameniar.lnu.edu.ua/?p=1783> [in Ukrainian].

15. Onyshchenko, O. S., Horovyi, V. M., Popyk V. I. et al. (2014). Sotsialni merezhi yak instrument vzaiemovplyvu vlady ta hromadianskoho suspilstva [Social media as a tool for mutual government and civil society]. NAN Ukrainy, Natsionalna biblioteka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho. Kyiv [in Ukrainian].

16. Onyshchenko, O. S., Horovyi, V. M., Popyk V. I. et al. (2013). Sotsialni merezhi yak chynnyk rozvytku hromadianskoho suspilstva [Social media as a factor in the development of civil society]. NAN Ukrainy, Natsionalna biblioteka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [in Ukrainian].

17. Strunhar, V. (2017). Predstavlennia biblioteky v interaktyvnomu medii-teredovyskchi: zmistyvyi analiz [Representation of library in interactive to the media environment: substantial analysis]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 46, pp. 329–344 [in Ukrainian].

18. Tarasenko, N. (2017). Informatsiini komunikatsii v seredovyskchi sotsialnykh merezh: aspekty standartyzatsii bibliotechnoho sehmenta [Information communication in the social network environment: aspects of standardizing the library segment]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 46, pp. 455–477 [in Ukrainian].

19. Khemchian, I., Sokolovska, N. (2015). Osvitianski biblioteky Ukrainy v sotsialnykh merezhakh [Educational libraries of Ukraine in social networks]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty – Book Chamber's Herald*, issue 8, pp. 39–43 [in Ukrainian].

20. Chupryna, L. (2012). Operatyvna informatsiia v sotsialnykh merezhakh: osoblyvosti obihu ta vykorystannia bibliotekamy [Operational information in social networks: characteristics and use of library circulation]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transac-*

tions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, issue 33, pp. 507–523 [in Ukrainian].

21. Kemp, S. Digital in 2018: World's internet users pass the 4 billion mark. *We Are Social*. Retrieved from <https://wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018> [in English].

Стаття надійшла до редакції 03.06.2018.

Oleg Natarov,

Junior Research Associate,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine,

Ukraine, Kyiv

Use of Social Networks as a Platform for Scientific Communication by Academic Libraries (on the Example of the Web Pages of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine on Facebook)

The article deals with the use of social networks as a platform for scientific communication by academic libraries. It is emphasized that when scientific activity must correspond to new demands of the society in the process of its transformation, a role of scientific communication significantly increases. One of the main participants of scientific communication in Ukraine is academic scientific libraries. Importance of social networks as an optimal means for interactive communication with the library's target audience in modern Ukrainian realities is noted.

The article considers experience of using the social network Facebook by V. I. Vernadsky National Library of Ukraine as a tool to maintain scientific communication, as an important network channel for dissemination of scientific information, a means of effective interaction with potential consumers of resources and services.

Keywords: scientific library, social networks, Facebook, scientific communication, V. I. Vernadsky National Library of Ukraine.